

meer van de lezer en leveren niet zoveel lesideeën op.
En nu we het daar toch over hebben.

Je baserend op informatie uit DGS kan je als leerkracht enkele lessen rond bv. volgende thema's en vragen werken :

1. Bij welke gelegenheden is spreken gewenst/verplicht of niet gewenst/verboden ? Wanneer is dit onduidelijk ?
2. De verschillende manieren waarop een gesprek kan "geopend" en "gesloten" worden. Hoe beginnen mensen een gesprek ? Hoe sluiten zij het af ?
3. Hoe wordt tijdens een gesprek een nieuw onderwerp geïntroduceerd?
4. De structuur van een gesprek.
5. De factoren die in een gesprek een rol spelen. Hoe beïnvloeden die het verloop van een gesprek ?

Het hoeft amper gezegd te worden dat in zulke lessen best gebruik wordt gemaakt van concrete gesprekken.

Je kan aan de hand van informatie uit DGS ook rollenspelen opzetten en bespreken.

Zelf heb ik (me vooral baserend op hoofdstuk vijf) in een zesde jaar technisch secundair enkele lessen gewerkt rond "regels en normen die ons spreken en zwijgen richting geven". Bedoeling was de leerlingen meer inzicht te geven in dat soort normen, hun vaardigheid om ze te ontdekken te ontwikkelen en hen enkele situationele factoren (zie boven) te leren kennen die een rol spelen in gesprekken.

Wie belangstelling heeft voor deze les, kan ze aanvragen bij de werkgroep EHBO op volgende adres :

EHBO-program
UIA
Dept. Germ. Blok A
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk

Chris Cuyves, Kardinaal Cardynlaan 67, 2510 Mortsel

AUTOBIOGRAFEN IN DE KLAS

Zo waar ik leef. Autobiografische teksten van Jan Wolkers, Jef Geeraerts, Maarten 't Hart en Paul de Wispelaere, samengebracht door Jaki Louage en Vif Lenaers. Manteau, Antwerpen, 1981 (Cursorisch lezen).

J. Louage en V. Lenaers brachten enkele autobiografische teksten uit de hedendaagse Nederlandse literatuur samen in een *Cursorisch Lezen-deeltje van Manteau* onder de titel Zo waar ik leef. Het boekje bevat een inleiding met een stukje geschiedenis van de autobiografie en een geslaagde poging tot omschrijving en afbakening van het begrip tegenover memoires, brief, zelfportret, dagboek en autobiografische roman. De auteurs hanteren daarbij als overkoepelende term "intieme literatuur", en reppen niet over de m.i. meer gangbare term "bekentenisliteratuur". De tekstkeuze is beperkt gebleven tot Wolkers, Geeraerts, 't Hart en De Wispelaere. De tekstbegeleiding is opvallend leerlinggericht, met een evenwichtige dosering van convergente en divergente vragen. De beste tekst om het verschijnsel autobiografische roman in al z'n complexiteit in de klas te introduceren is ongetwijfeld het gekozen fragment uit Tussen tuin en wereld van Paul de Wispelaere. Ook diens nieuwe roman Mijn huis is nergens meer zou hiervoor uitstekend lesmateriaal kunnen bieden. In een aantal opzichten sluit deze nieuwe roman overigens aan op de vorige, al is hij wat het feitenmateriaal betreft minder autobiografisch. Het belangrijkste thema is opnieuw de confrontatie tussen de intieme, individuele werkelijkheid van het hoofdpersonage en de sociale en politieke werkelijkheid daarbuiten, die uitgroeit tot een bijna onleefbaar dilemma tussen het vrije individu en de wurggreep van maatschappij en wereld. Paul de Wispelaere, Mijn huis is nergens meer. Manteau, Antwerpen, 1982.

Jan Uyttendaele

ALS DWERGEN OP DE SCHOULDERS VAN REUZEN

Onder de titel Als dwergen op de schouders van reuzen ... publiceerde UFSAL-Brussel de gebundelde referaten van de nascholingscursus over "Werken met Middeleeuwse teksten in het M.O.", die daar in april en mei 1982 werd georganiseerd. Het boek bevat, behalve een uitvoerige inleiding over mediëvistiek en didactiek, hoofdstukken over epiek (de ridderroman en de Reinaert), Middelnederlandse lyriek en dramatiek (Lanse loet van Denemerken en Mariken van Nieumeghen). De bijdragen zijn van J. Janssens, J. Boven en J. Uyttendaele. Het boek telt 229 blz. en is verkrijgbaar door storting van 350,- fr. op prk. 000-0536088-66 van de Universitaire Faculteiten Sint-Aloysius (UFSAL), Vrijheidslaan 17, 1080 Brussel, met vermelding : "Docebo-Middeleeuwse teksten".

Jan Uyttendaele, Ringstraat 26, 9150 Grembergen